

abude peal koen kannud. Kena küll kuulda ja imestelemissel väärt ka, aga kõige pealt piame küsima: mis asja meie oma paleuse järele imestelema piame, kas selle paavsti üle, kes ometi ise kehvade inimeste laps oli ja siakarjatse põlvest Grotte külast tarkusega nii kõrgele tõusnud oli ja ehituse meistriks võlnud, et kui 1 miljon selle samba püstitamiseks ei piisa, et ta siis home pääva veel teise miljoni selleks otstarbeks küsida tohtida, wõi meistri Fontana osawuse ja õnne üle? Küll seda wist oleks paremateks otstarbeks enam tarwis läinud ja siis ep oleks õige õnnistus ka mitte tulemata jäänud.

Ilma waidlemata oli Rooduse saare sadamas ülespandud Apolooniuse auusammas veel enam imestepanemise väärt, kui ülemal nimetatud marmorist sammas, sest et see oli metallist walatud ja nimetatut sadamas nõnna kahe teine teise kohas seiswa kalju rünnaste peale püsti säätud, et kõik suured laewad sadamasse tülles ja sadamast minnes selle alt ja wahelt pidanud läbi minema. — Kui niid nimetatud auusambad veel seisakjivad, siis oleks aga wähe maawärisemist tarwis ja puru oleks taga.

Auustatud kalendri-saba lugejad! igaiüks Teitest on omal aeal ka juba koolis oma osa geograafia

õpetust saanud ja mõned ehk õpiwad wast veel ja teate wäga hästi, et meie maakera olu ja elu on nii ja nii ja käib nii ja nii. Koh, hea küll, mööda läinud aasta-jaea sees on Saksamaalt Altdorfi linna prohwersor Sturm wäljaarwanud, et meie maakera nõnda arwata 221,^m170,039,ⁿ644,808,^r000,000 leiustast kaaluda. Misjuguine arwamata suurus? ja seda kannab Jumala wägew käsi üleweel! Siisgi on ta mehi olnud, kes hoobeldes on ütelnud: „Andke ehk ütolge mulle üks kindel paik, kus peale ma omad hoowad panen ja ma tahan maakera paigast äratõsta!“

Seda olla kuulus matematikus ehk rehkenduse meister Arshimeedes ülelnud, kes nõnda arwata 200 aastat pärast Kristust elas ja oma osawaste wäljaarwatud mashinatega Karthageenlaste ja Roomlaste wastu oma elukohta, Siirakuse linna kaitses. Kui Roomlased linna sisse tunginud, siis olla ta jälle parajaste oma maamõedu kriipsusi liiwa peale teinud ja üks Rooma soldat, keda ta neid kriipsusi keelanud tallamast, pistnud ta piigiga selle tegewuse juures surnuks. Ka ep olla ta saunasgi muidu läbenud olla, waid teinud aga aiwa õliga geometri kriipsusi oma ihu peale ja tema põhjusõpetusi õpitakse tänapäewani meie kõrgemates koolides.